

	โรงพยาบาลศรีเมืองใหม่ หน่วยงานห้องคลอด ระเบียบปฏิบัติที่ : WI-LR-6	หน้า 1/2 ฉบับที่ ข แก้ไขครั้งที่ 3 วันที่ 10 ตุลาคม 2560
	เรื่อง : แนวทางปฏิบัติการดูแลมารดาที่ได้รับการล้วงรก	ผู้ทบทวน : หน่วยงานห้องคลอด
ผู้จัดทำ : นางเสาวนีย์ ใฝ่จิต	ผู้อนุมัติ : ประธานทีม PCT	

แนวทางการดูแลมารดาล้วงรก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดูแลมารดาที่ทำการล้วงรก
2. สามารถล้วงรกได้ถูกต้องและปลอดภัย

ขอบข่าย

ระเบียบปฏิบัตินี้ใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องคลอด โรงพยาบาลศรีเมืองใหม่ ในการดูแลมารดาล้วงรก

คำนิยาม

รกค้าง หมายถึง ภาวะที่มีรก เศษชิ้นรกและเยื่อหุ้มถุงน้ำดีค้างในโพรงมดลูก
 การล้วงรก หมายถึง การนำรก เศษชิ้นรกและเยื่อหุ้มถุงน้ำดีค้างในโพรงมดลูกออกมา

การเตรียมผู้ป่วย

1. บอกให้ผู้ป่วยทราบว่า จะทำการล้วงรก ยกเว้นในรายที่ไม่รู้สึกตัวกรณีที่เสียเลือดมาก
2. สังเกตสัญญาณชีพเป็นระยะ
3. ให้ Oxytocin หยดเข้าทางเส้นเลือดดำ
4. เตรียมเลือดเพื่อกรณีที่ทำเป็นไข
5. จัดทำนอนในท่า Lithotomy พร้อมที่จะทำการ

การเตรียมตัวผู้ทำ

1. สวมหมวก สวม mask ล้างมือถึงข้อศอกแบบล้างมือทำผ่าตัดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ สวมเสื้อและถุงมือขาวปราศจากเชื้ออย่างถูกวิธีเช่นเดียวกับเตรียมทำคลอดหรือผ่าตัด

	โรงพยาบาลศรีเมืองใหม่ หน่วยงานห้องคลอด ระเบียบปฏิบัติที่ : WI-LR-6	หน้า 2/2 ฉบับที่ ข แก้ไขครั้งที่ 3 วันที่ 10 ตุลาคม 2560
	เรื่อง : แนวทางการดูแลมารดาที่ได้รับการล้วงรก	ผู้ทบทวน : หน่วยงานห้องคลอด
ผู้จัดทำ : นางเสาวนีย์ ใฝ่จิต	ผู้อนุมัติ : ประธานทีม PCT	

วิธีทำ

1. ทำความสะอาดบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก และปูผ้าปราศจากเชื้อ
2. สอนปัสสาวะ
3. ให้ยาระงับความเจ็บปวด Pethidine 50 mg ,Valium 10 mg vein
4. ทำการล้วงรก

- ใช้มือข้างซ้ายจับ Clamps ที่หนีบสายสะดือไว้ ค้างให้ตึงเล็กน้อย มือขวาทำเป็นรูปกรวยเข้าไปในช่องคลอด โดยตามสายสะดือเข้าไป สอดมือผ่านเข้าไปในโพรงมดลูก แล้วคลำหาขอบรก มือซ้ายเลื่อนมาที่ผนังหน้าท้องกดยอดมดลูกไว้ ส่วนมือขวาค่อยๆ สอดเข้าระหว่างรกและผนังมดลูก ใช้สันมือทางด้านนิ้วก้อยเซาะรอบจนรกหลุดทั้งอัน จับรกทั้งอันไว้ในอุ้งมือ ใช้มือซ้ายช่วยกดหน้าท้องที่ยอดมดลูก เพื่อให้รกเคลื่อนลงมาได้ง่ายขึ้น แล้วเอาออกจากโพรงมดลูกตรวจโพรงมดลูกซ้ำ โดยใช้ผ้ากอซที่ปราศจากเชื้อพันนิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนางของปลายมือขวาแล้วสอดเข้าไปในโพรงมดลูกเพื่อเช็คเศษรก และ/หรือเยื่อหุ้มรก ออกจนหมดขณะเดียวกัน ใช้มือซ้ายช่วยกดหน้าท้องที่ยอดมดลูก อาจต้องเช็ค 2-3 ครั้ง เพื่อให้สะอาดเรียบร้อยและตรวจว่ามีรอยทะลุหรือไม่

ป้องกันการตกเลือด

1. มือซ้ายคลึงมดลูกให้แข็งตัวชั่วคราว
2. ฉีด Methergin 0.2 mg vein ในกรณีที่ไม่มีข้อห้าม
3. ตรวจดูให้แน่ใจว่า รกและเยื่อถุงน้ำคร่ำออกครบ
4. ถ้ามีการฉีกขาดต้องเย็บซ่อมแซมให้เรียบร้อย

การพยาบาลหลังล้วงรก

1. สังเกตสัญญาณชีพ 15 นาที x 4 ครั้ง และ 30 นาที x 2 ครั้ง สังเกตต่อจนผู้ป่วยรู้สึกตัวดี
2. ตรวจสอบว่ามดลูกหดตัวดีหรือไม่
3. ให้ยาปฏิชีวนะที่เหมาะสม
4. ให้ Oxytocin หยดเข้าทางเส้นเลือดดำ